Kwestie związane z Pamiątką

Rozważne, przemyślane badanie

Chrystus umarł za grzechy nasze według Pism – 1 Kor. 15:3.

Upamiętnienie Ostatniej Wieczerzy w ramach corocznego obchodzenia Pamiątki zawiera dwa ważne symbole: chleb i owoc winorośli. Nasz Pan wyjaśnia, jak interpretować te dwa symbole w swoim oświadczeniu, że chleb „to jest ciało moje”, a owoc krzewu winnego „to jest krew moja” (Mat. 26, 26-28). Musimy być ostrożni nie tylko aby rozpoznać te dwa symbole, ale również być bardzo ostrożni w dodawaniu jakichkolwiek dodatkowych symboli do tego prostego, ale głębokiego upamiętnienia. (Zauważmy, że drugi symbol, owoc winorośli, jest również nazywany „kielichem”. Kielich nie jest jednak symbolem – jego zawartość jest symbolem. Niemniej jednak, ponieważ owoc winorośli musi znajdować się w jego wnętrzu, kielich służy jako synonim jego zawartości – zarówno w znaczeniu praktycznym, jak i biblijnym).

Czy Jezus był „złamany za nas”?

W wykładach podczas nabożeństw pamiątkowych często słyszymy wyrażenie, że Jezus „został za nas złamany”. Skąd się bierze to wyrażenie? Pochodzi ono z 1 Kor. 11:24, „to jest ciało moje, które za was bywa łamane” (Biblia Gdańska). Wyrażenie „które za was bywa łamane” jest jednak prawdopodobnie nieautentyczne. Nie występuje ono ani w Kodeksie synaickim, ani w watykańskim, dwóch najstarszych manuskryptach, ani w większości innych rękopisów najwyższej jakości.

Inną wskazówką jest to, że żadna z relacji ewangelicznych nie zawiera sformułowania „za was bywa łamane” (Mat.26:26, Mar. 14:22, Łuk. 22:19). Użyte wyrażenie, jak to podaje Ewangelia św. Mateusza, brzmi raczej: „Bierzcie, jedzcie, to jest ciało moje”. (Musimy pamiętać, że św. Paweł, autor 1 listu do Koryntian osobiście nie uczestniczył w Ostatniej Wieczerzy, więc musiał otrzymać szczegóły tego wydarzenia od św. Piotra lub innych apostołów, którzy byli obecni, a może od samego Pana (1 Kor. 11:23).

Interesujące jest to, że nie ma innego wersetu w Biblii, który stwierdza, że Jezus został za nas złamany. Nie ma wątpliwości, że Jezus bardzo cierpiał za nas i za świat – ale dlaczego słowo „złamany” jest używane tak często? Być może dlatego, że pojawia się w Mat. 26:26: „A gdy oni jedli, wziął Jezus chleb i pobłogosławił, łamał”. Greckie słowo przetłumaczone jako „łamał” w tym wersecie to „klao” (Strong 2806), które oznacza „łamać”. Czy zatem złamanie bochenka było symbolem, czy zwykłą czynnością? Jeśli było symbolem, to czy do Pamiątki dodajemy trzeci symbol?

Jest rzeczą zrozumiałą, że łamanie chleba było działaniem praktycznym w tym znaczeniu, że każdy z apostołów otrzymał kawałek. Nie ma innego sposobu na rozdanie kawałków bochenka, jak tylko złamanie go na kawałki. Czy podanie emblematu chleba było również symboliczne? Czy jakiekolwiek inne czynności lub aspekty Ostatniej Wieczerzy są również symboliczne? W naszej interpretacji tego, czym są symbole pierwszego nabożeństwa pamiątkowego, musimy uważać, aby w każdej rzeczy, którą należało uczynić z praktycznego punktu widzenia, nie szukać głębszego znaczenia. Jeśli Pamiątka ma symbolizować ciało i krew naszego Pana, być może powinniśmy rozważyć stwierdzenie, że jedynymi symbolami w nabożeństwie był chleb i kielich.

Jest jeszcze jedna rzecz do rozważenia w tej kwestii. Jan 19:33-36 mówi: „A gdy podeszli do Jezusa i ujrzeli, że już umarł, nie połamali goleni jego; lecz jeden z żołnierzy włócznią przebił bok jego i zaraz wyszła krew i woda. A ten, który to widział, dał o tym świadectwo, a jego świadectwo jest prawdziwe; i on wie, że mówi prawdę, abyście i wy wierzyli. To bowiem stało się, aby się wypełniło Pismo: Kość jego nie będzie złamana”.

Stało się tak dlatego, że Jezus jest „naszym barankiem wielkanocnym”, który został zgładzony za nasze grzechy (1 Kor. 5:7, Jan 1:29), a żadna kość baranka paschalnego nie miała być złamana. 2 Mojż. 12:46 dodaje, „W jednym i tym samym domu ma być spożyta, ani kawałka tego mięsa nie wyniesiesz z domu na zewnątrz; ani kości z niej nie złamiecie”. To samo ograniczenie pojawia się w 3 Mojż. 9:12.

Zauważmy też, że pierwsi chrześcijanie łamali chleb, jak napisano w Dzieje Ap. 2:42: „I trwali w nauce apostolskiej i we wspólnocie, w łamaniu chleba i w modlitwach”. Ogólnie rzecz biorąc, w takich przypadkach nie sugeruje się, że łamanie chleba ma znaczenie symboliczne. Była to kwestia praktyczna, mająca ułatwić rozdawanie chleba zgromadzonym braciom.

Tłumaczenie ASV [American Standard Version – przyp. tłum.] prawidłowo oddaje 1 Kor. 11:24 w następujący sposób: „a podziękowawszy, złamał i rzekł: Bierzcie, jedzcie, to jest ciało moje za was wydane; to czyńcie na pamiątkę moją” [polskie tłumaczenie podano za Nowym Przekładem (tzw. Biblia Warszawska), który w

odróżnieniu od Biblii Gdańskiej mówi, że ciało jest „wydane” a nie „łamane” – przyp. tłum.]. To ujęcie pozostaje w harmonii z każdą z relacji ewangelicznych.

Czy w Pamiątce chodzi wyłącznie o Jezusa?

Czy celem corocznej uroczystości jest upamiętnienie wyłącznie Jezusa, czy też również upamiętnienie roli naśladowców Jezusa? Jezus powiedział przy tej okazji: „To czyńcie na pamiątkę moją” (Łuk. 22:19). Panuje powszechna zgoda co do tego, że głównym celem nabożeństwa pamiątkowego jest upamiętnienie ofiary naszego Pana. Czy istnieje drugorzędny cel, jeśli chodzi o Ciało Chrystusa, tj. rolę Kościoła w Bożym planie? Czy ten aspekt ma być również obchodzony podczas nabożeństwa Pamiątkowego? Niektórzy bracia wierzą, że tak jest. Inni bracia, włączając w to tych, którzy gorliwie przyjmują udział Kościoła w ofierze za grzech, wierzą, że kiedy Jezus powiedział „To czyńcie na pamiątkę moją”, nie miał na myśli: „To czyńcie na pamiątkę naszą”.

Jedną z kwestii którą trzeba rozważyć w tej sprawie jest ta, czy w emblematach została zawarta pierwotna i wtórna symbolika, czy tylko jedna symbolika. Podczas tej uroczystości występują tylko dwa symbole; ważne jest zatem abyśmy mieli jasność, co te symbole oznaczają. Dostrzeganie „pierwotnych i wtórnych” znaczeń czasami jest trafną interpretacją, a czasami nie jest. Na przykład, gdy czytamy, że Jezus „siebie samego złożył jako okup za wszystkich” (1 Tym. 2:6), nie znajdziemy pierwotnego i wtórnego zastosowania znaczenia, kto stanowi „okup”. Tylko Jezus zapewnił okup i nie ma tu żadnych dodatkowych zastosowań.

Oczywiście, czasami znajdujemy wtórne zastosowania zapisów Pisma Świętego. Na przykład, nasz Pan przedstawił wtórne zastosowanie symboliki postaci proroka Eliasza do osoby Jana Chrzciciela w Mat. 11:13-15 „Albowiem wszyscy prorocy i zakon prorokowali aż do Jana; Jeżeli zaś chcecie to przyjąć, on jest Eliaszem, który miał przyjść. Kto ma uszy, niechaj słucha!” Niektórzy bracia widzą również trzecie zastosowanie symboliki osoby Eliasza jako typ na Kościół (zob. „The Herald”, styczeń/luty 2019).

Pierwotne, wtórne, a nawet kolejne zastosowania z pewnością można znaleźć również w przypowieściach.

Wtórne zastosowanie jednego lub obu emblematów pamiątkowych prawdopodobnie wynika z interpretacji 1 Kor. 10:16: „Kielich błogosławieństwa, który błogosławimy, czyż nie jest społecznością krwi Chrystusowej? Chleb, który łamiemy, czyż nie jest społecznością ciała Chrystusowego?”

Kluczowym słowem „społeczność” [komunia] w tym wersecie jest „koinonia” (Strong 2842), a jego znaczenie obejmuje społeczność, stowarzyszenie i wspólnotę (Thayer’s Lexicon). Chrześcijanie mają przywilej posiadania społeczności z Jezusem. Podczas gdy istnieją wersety Pisma Świętego, które zdaniem braci przedstawiają doktrynę udziału Kościoła w ofierze za grzech, to 1 Kor. 10:16 może, ale nie musi, być jednym z nich. „Koinonia” jest również używana w Piśmie Świętym aby zaznaczyć poczucie wspólnoty celu, kiedy nie ma jedności osobowości. Na przykład, 2 Kor. 13:13 „Łaska Pana Jezusa Chrystusa i miłość Boga, i społeczność (koinonia) Ducha Świętego niech będzie z wami wszystkimi”. Oczywiście, słuchacze św. Pawła nie stanowili jedności co do osoby z Duchem Świętym, ponieważ Duch Święty nie jest osobą. Jednak pragną oni żyć w harmonii z Bożą mocą i wpływem, stąd ich „społeczność” z Duchem Świętym.

„Koinonia” istnieje tam, gdzie ludzie mają wspólny zamiar, wspólny cel, a może nawet wspólną nadzieję. Istnieje poczucie wspólnoty między ludźmi, którzy mają wspólną sprawę – wspólna sprawa ich łączy. Wspólnota powstaje wtedy, gdy ludzie, na przykład, mają wspólną historię – chociażby ci, którzy mogli żyć w określonej części świata w historycznie ważnym czasie.

Tak więc ustalenie, czy 1 Kor 10:16 wskazuje na to, że Kościół jest przedstawiony w jednym lub obu emblematach Pamiątki, jest kwestią czysto interpretacyjną. Greckie słowo przetłumaczone jako „społeczność” nie jest jednoznaczne w swoim znaczeniu, więc powinniśmy być ostrożni w wyciąganiu kategorycznych wniosków.

Kto jest „jednym chlebem”?

Odpowiedź na to pytanie jest prosta, ponieważ istnieje niemal powszechna zgoda co do prawidłowego ujęcia tekstu 1 Kor. 10:17. Oto ten werset w tłumaczeniu KJV [polski, podobnie brzmiący w tym przypadku przekład, to Biblia Gdańska, przyp. tłum.]: „Albowiem jednym chlebem, jednym ciałem wiele nas jest; bo wszyscy chleba jednego jesteśmy uczestnikami”. To jednak jest błędne tłumaczenie tego zapisu. Przekład NIV oddaje ten werset następująco [użyte polskie tłumaczenie to Nowy Przekład]: „Ponieważ jest jeden chleb, my, ilu nas jest, stanowimy jedno ciało, wszyscy bowiem jesteśmy uczestnikami jednego chleba”. (Praktycznie wszystkie inne tłumaczenia Biblii mówią podobnie.) „Jednym chlebem (…) wiele nas jest” nie jest dokładnym tłumaczeniem. „Jeden bochenek” lub „jeden chleb” to, oczywiście, Jezus. My „uczestniczymy” w Jezusie z powodu naszego posłuszeństwa i relacji jaką z Nim posiadamy. Świat będzie „uczestniczył” w Jezusie w Królestwie.

Czasem słyszymy pogląd, że jesteśmy częścią tego „jednego chleba”, ponieważ chleb składa się z wielu ziaren, chociaż ten werset tak naprawdę wcale nie o tym mówi. Aby ten wniosek był biblijnie uzasadniony,

musielibyśmy wskazać, gdzie w Piśmie Świętym Kościół jest określany jako ziarno.

Tu pojawia się ważny aspekt interpretacji biblijnej – musimy uważać, aby nie stosować symboli do sytuacji i/lub przedmiotów, które nigdy nie miały mieć znaczenia symbolicznego. Na przykład, szaty naszego Pana zostały mu odebrane przed Jego ukrzyżowaniem (Mat 27:35) i rzucono o nie losy. Ubrania te należały do Jezusa, więc czy Kościół jest przedstawiony w tych szatach? Być może łatwo byłoby odpowiedzieć twierdząco, ponieważ pojedyncza szata jest wykonana z wielu nici. Uwielbiony Chrystus składa się z Jezusa jako Głowy i Kościoła jako Jego Ciała. Jednakże, ponieważ nie widzimy Kościoła przedstawionego w Piśmie Świętym jako nici, nie dokonujemy takiej interpretacji. W modlitwie, którą wielu nazywa „modlitwą Pańską”, Jezus powiedział: „Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj” (Mat 6:11). Większość braci uważa, że odnosi się to do potrzeb cielesnych, jak również do codziennego duchowego odżywiania się – w żaden sposób nie jest to związane z rzeczywistym symbolem Pamiątki. Jednak słowo „chleb” w tym wersecie jest tym samym greckim słowem „artos” co w Jan 6:35 („Ja jestem chlebem żywota”), i w 1 Kor. 10:17 („wszyscy bowiem jesteśmy uczestnikami jednego chleba”). Musimy uważać, aby nie stosować tego samego znaczenia do każdego wystąpienia danego słowa w tekście biblijnym.

Jezus jest „jednym chlebem”, jak napisano w Jan 6:35: „Ja jestem chlebem żywota”. Pan rozwija to zagadnienie w Jan 6:51: „Ja jestem chlebem żywym, który z nieba zstąpił; jeśli kto spożywać będzie ten chleb, żyć będzie na wieki; a chleb, który Ja dam, to ciało moje, które Ja oddam za żywot świata”. Nikt poza naszym Panem nie jest nigdy nazywany „chlebem żywota”. Chleb jest cudownym symbolem Jezusa, ponieważ jest symbolem życia, podobnie jak woda. Zauważmy słowa naszego Pana wypowiedziane do kobiety samarytańskiej przy studni, zapisane w Jan 4:13,14: „Odpowiedział jej Jezus, mówiąc: Każdy, kto pije tę wodę, znowu pragnąć będzie; ale kto napije się wody, którą Ja mu dam, nie będzie pragnął na wieki, lecz woda, którą Ja mu dam, stanie się w nim źródłem wody wytryskującej ku żywotowi wiecznemu”. Tak jak „chleb i woda” są zwykle uważane za niezbędne do podtrzymania życia, tak też są one odpowiednimi symbolami Jezusa, który zaoferuje życie całemu rodzajowi ludzkiemu. Słowa Jezusa w Jan 6:51: „a chleb, który Ja dam, to ciało moje, które Ja oddam za żywot świata” są bezpośrednim odniesieniem do Jego dobrowolnej roli jako okupu za Adama i stanowią treść emblematu chleba w nabożeństwie pamiątkowym.

Jakie jest znaczenie „kielicha”?

Słowo „kielich” w Nowym Testamencie to zawsze „poterion” (Strong 4221). Strong definiuje to słowo przy pomocy trzech znaczeń: naczynie do picia, zawartość naczynia i – w przenośni – dział lub los.

Sugerujemy, że te dwa znaczenia pomagają wyjaśnić niektóre z zastosowań słowa „kielich” w Nowym Testamencie. Po pierwsze, jest to dosłowny kielich podczas pierwszego nabożeństwa pamiątkowego. Ponieważ „owoc krzewu winnego” jest płynem, wymaga on środków, które by go wyodrębniły z przestrzeni i pozwalały na jego przenoszenie, dlatego też podano literalny kielich. Nie było innego rozsądnego sposobu dostarczenia tego emblematu apostołom. Po drugie, Pan użył słowa „kielich”, aby opisać doświadczenie, a przez to sprostanie odpowiedzialności.

Kiedy Jakub i Jan zapytali, czy mogą mieć szczególne uprzywilejowane miejsca z Jezusem w chwale, nasz Pan odpowiedział (Mar. 10:38) w następujący sposób: „Nie wiecie, o co prosicie. Czy możecie pić kielich, który Ja piję?” Czy Jezus odnosił się tutaj do pamiątkowego kielicha? Jeśli tak, to, skoro wyraźnie stwierdził, że kielich ten przedstawia Jego krew, tekst mógłby brzmieć: „Czy możecie pić z krwi, którą ja piję?”, co jednak nie miałoby sensu. Jak już wspomniano, Konkordancja Stronga podaje również drugą definicję „kielicha” jako czyjegoś losu lub doświadczenia w życiu. Jezus zasadniczo powiedział tutaj, że prośba ta nie będzie łatwa do spełnienia, ponieważ wyróżnienie w chwale wymaga posłuszeństwa i wierności podczas trudności w chrześcijańskiej drodze. Wyróżnienie jest udzielane jako nagroda za wierność, a to jest osiągane z wielkim wysiłkiem. (Zobacz Jan 18:11 i Dzieje Ap. 14:22).

Pan zapytał również: „Czy możecie (…) być ochrzczeni tym chrztem, którym Ja jestem chrzczony?” Czy Pan mówił o chrzcie wodnym? Nie, nie o nim. Nikt nie jest ochrzczony tak jak Jezus został w Jordanie (Mat. 3:14). Pan kontynuował symboliczny temat „kielicha” poprzez symboliczne zastosowanie chrztu. Mówił o rygorach życia chrześcijańskiego, kiedy staramy się walczyć z pokusami ciała, świata i Przeciwnika.

„Kielich” w Mar 10:38 dotyczący doświadczenia życiowego nie jest tym samym „kielichem”, który widzimy w nabożeństwie pamiątkowym, ponieważ Jezus wyraźnie stwierdza, że kielich, który przekazał apostołom podczas Ostatniej Wieczerzy „jest moją krwią”, tak jak chleb „jest moim ciałem”. Pamiątkowy kielich symbolizował krew Jezusa. Kielich, o którego odsunięcie poprosił Ojca Niebieskiego w Getsemane (Mar. 14:36), odnosił się do Jego doświadczeń, a nie do Jego krwi. Wyzwanie dla braci Jakuba i Jana dotyczące tego, co jest wymagane do udowodnienia wierności, dotyczyło rygorów chrześcijańskiego życia w posłuszeństwie, a nie krwi Jezusa.

Tylko ciało i krew doskonałego człowieka, Jezusa,

mogły dostarczyć okupu za doskonałego człowieka, Adama. Przyszli członkowie oblubienicy Chrystusa są niedoskonali i dlatego nie mają żadnego udziału w dostarczeniu okupu za Adama.

Ukochana przez wielu pieśń „Opoka wieków” [ang. „Rock of Ages”] dobrze to ujmuje: „W mojej ręce nie przynoszę żadnej ceny, Po prostu chwytam się Twego krzyża”.

W 1 Kor. 11:26 św. Paweł zwięźle podsumował jedyny powód użycia emblematów Pamiątki: „Albowiem, ilekroć ten chleb jecie, a z kielicha tego pijecie, śmierć Pańską zwiastujecie, aż przyjdzie”.

Brand Robert